

PROGRAM DLA CIECHANOWA

„Zastugujemy na lepszego Ciechanów”

Krzysztof Kosiński

WYBORY SAMORZĄDOWE 2014

Krzysztof KOSIŃSKI

kandydat na
Prezydenta
Ciechanowa

„Zasługujemy
na lepszy Ciechanów!”

Poznaj mnie:

prawnik, doktorant nauk prawnych, urodzony w Ciechanowie,
absolwent ciechanowskiego "Krasiniaka" oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego,
Rzecznik prasowy PSL.

45 minut pociągiem
do Warszawy

Więcej
dla sportu
i kultury

Przyjazny
urzędnik

Rozszerzona Karta
Dużej Rodziny

Ciechanów
bez korków

Praca dla
młodych

Wsparcie dla
seniorów

Budżet
Obywatelski

Zdrowa żywność
w ciechanowskich
szkołach

PRAWDZIWA ZMIANA !

Zdecydowałem się ubiegać o prezydenturę w Ciechanowie, by dać miastu nową energię, rozbić skostniałe lokalne układy i stworzyć nowe szanse rozwojowe dla miasta i jego mieszkańców. Ciechanów potrzebuje zmiany, potrzebuje odświeżenia i nowych skutecznych pomysłów.

Co PROPONUJĘ ?

Pociągiem do Warszawy w 45 minut! Ciechanów wymiera. Mieszkańcy uciekają do większych miast za pracą. **Winnym jest** Waldemar Wardziński i jego ekipa. Chcę dać szansę ciechanowianom, aby pracując w stolicy mogli mieszkać w Ciechanowie. Dlatego **jako prezydent stworzę** miejską spółkę kolejową, dzięki której **podróż do centrum Warszawy i powrót do Ciechanowa** będą trwały maksymalnie **45 minut** w jedną stronę. Dzięki temu mieszkanie w Ciechanowie może stać się alternatywą dla drogich mieszkań w Warszawie. Więcej osób mieszkających w naszym mieście to więcej osób kupujących w naszych sklepach i korzystających z usług naszych rzemieślników. Jednym słowem to **ROZWÓJ Ciechanowa**.

Ciechanów bez korków – stworzę harmonogram robót drogowych tak, aby kilka remontów nie nakładało się na siebie, oraz wybuduję **wielopoziomowy parking przy dworcu kolejowym**.

Sprawię aby przedsiębiorcy widzieli we władzach miasta **partnera niosącego pomoc**, a nie przeciwnika na długotrwałe batalie o możliwość funkcjonowania.

Doprowadzę do pełnej informatyzacji urzędów.

Będę zabiegał o racjonalne wydatki miasta, a nie bezsensowne betonowanie parków i zamykanie ulic.

Rozbuduję **ośrodek opieki dziennej dla osób starszych i samotnych**, gdzie będą mogli aktywnie spędzać czas.

Wprowadzę **ulgi dla osób niezdolnych i rodzin wielodzietnych**. Dzieci są naszym skarbem, o który należy dbać.

Będę zabiegał o sprowadzenie do Ciechanowa dużych ogólnopolskich imprez kulturalnych i sportowych. **Ciechanowskie drużyny sportowe muszą mieć większe wsparcie od miasta**.

Więcej znajdziesz na mojej stronie: www.krzysztofkosinski.pl

SKĄD ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PRZEDSTAWIONYCH PROPOZYCJI?

- racjonalna gospodarka finansami miasta, bez absurdalnych wydatków;
- ograniczenie biurokracji
- ograniczenie zarobków szefów miejskich spółek;
- skuteczniejsze wnioskowanie i wykorzystanie środków z funduszy Unii Europejskiej;
- sprawdzenie prawidłowości przetargów publicznych z ostatnich lat, w przypadku nieprawidłowości odzyskanie utraconych środków;
- zmiany w zakresie opłaty adiacenckiej, tj. opłaty od wzrostu ceny nieruchomości spowodowanej np. budową urządzeń technicznych z udziałem środków Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. Przykład: właściciel nieruchomości na Krubinie, która najpierw była wyceniona na 1 mln złotych, a następnie wskutek inwestycji miejskich wartość nieruchomości wzrosła do przykładowo 11 mln złotych będzie zobowiązany odprowadzić do budżetu miasta co najmniej 30% wzrostu wartości nieruchomości, tj. 3 mln zł. Stanowcze egzekwowanie opłaty w przypadku znacznego wzrostu wartości nieruchomości, tj. powyżej 500%, tak jak w podanym przykładzie.

MIEJSCA PRACY I WSPARCIE DLA LOKALNEGO BIZNESU

Ciechanów, który przyciąga inwestorów? Ciechanów, który jest wsparciem dla lokalnych przedsiębiorców? Ciechanów, w którym są miejsca pracy? To możliwe! Proponuję wprowadzenie systemu ulg i zachęt dla nowych przedsiębiorców chcących inwestować w Ciechanowie. Jako Prezydent Ciechanowa będę również zabiegał w Ministerstwie Gospodarki o stworzenie w powiecie ciechanowskim Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która dałaby nowe miejsca pracy i potężną siłę ekonomiczną dla całego subregionu ciechanowskiego.

Podjęcie działalności zawodowej lub gospodarczej coraz częściej wiąże się z ryzykiem niepowodzenia. Jest to wynikiem sytuacji wynikającej z urynkowienia gospodarki i rozwoju gospodarczego. Na rynku przynależć niszę umożliwiającą osiągnięcie sukcesu w tradycyjnych obszarach tj. usługach, handlu czy produkcji. Poszukiwania nowych rozwiązań, w naturalny sposób wskazały istnienie nowych możliwości inwestowania w takich obszarach jak np. pomoc społeczna. Świat coraz częściej dostrzega konieczność zmiany polityki ekonomicznej. Wiele krajów podejmuje szereg ograniczeń w zakresie wydatków publicznych starając się z jednej strony zwiększać dochody poszukując nowych źródeł, ograniczać ulgi, uszczelniać system podatkowy, z drugiej zaś ogranicza wydatki. Należy przy tym zauważyć, iż proponowane w tym obszarze rozwiązania spotkały się z uznaniem Szwedzkiej Królewskiej Akademii Nauk, która doceniając osiągnięcia Amerykanów w 2009 roku przyznała Nagrodę Nobla w dziedzinie ekonomii za model zarządzania własnością wspólną przez stowarzyszenie użytkowników. W 2010 roku - również Amerykanie - zostali wyróżnieni za badania, w których wykazali jaki wpływ na bezrobocie, wakaty oraz wynagrodzenie, mają regulacje i polityka rynkowa. Skoro więc świat dostrzegł ogromne możliwości w tym obszarze, koniecznym wręcz jawi się przeprowadzenie analizy zastosowanych rozwiązań w Polsce.

POMOC SPOŁECZNA A KORZYŚCI EKONOMICZNE

W postrzeganiu przeciętnego „Kowalskiego” wydatki publiczne w obszarze pomocy społecznej pasują jak przysłowiowa kula u nogi, są hamulcem rozwoju, typową konsumpcją, itp. Niestety wyniki analiz zdają się potwierdzać tę tezę. Potwierdza ją także analiza budżetu państwa, które w kolejnych latach budżetowych przeznaczają znaczną część na finansowanie obszaru pomocy społecznej. Podobne wrażenia wynikają z analiz prowadzonych w obszarze funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. W sprawozdaniach z wykonania budżetu gminnego za rok obrachunkowy wydatki na pomoc społeczną są sprawnie „ukrywane” w różnych działach, stąd - pomimo jawności gminnego budżetu - nie są bezpośrednio widoczne

Wydatki gminy miejskiej Ciechanów na pomoc społeczną w latach 2010-12

Rok	Dochody	Wydatki	Pomoc społeczna	% udział
1	2	3	4	5
2010*	134.262.004,07	131.277.934,54	18.499.589,54	14,09
2011*	105.629.845,82	125.006.703,90	17.334.228,78	13,87
2012*	134.169.212,68	143.918.320,56	19.603.030,01	13,62
2013**	151.140.000,00	154.790.560,00	19.274.300,00	12,45
2014**	152.660.000,00	156.620.562,00	19.212.550,00	12,27

*oprac. na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gm. miejskiej Ciechanów.

** oprac. na podstawie planu.

To tylko jedna z pozycji budżetu gminy miejskiej obejmująca tzw. Dział 852 czyli m. in. wydatki na rodziny zastępcze, domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. A gdzie ulokowano wydatki na inne cele społeczne takie jak mieszkania komunalne (socjalne) i co mieści pozycja „pozostała działalność”?

Przedstawione w tabeli wielkości skłaniają do postawienia szeregu pytań:

1. jakie korzyści dla społeczności lokalnej płyną z finansowania obszaru pomocy społecznej przez samorząd gminny?
2. czy władze gminy zdają sobie sprawę z tego, że to zwyczajna konsumpcja?
3. czy podejmują próby ograniczenia wydatków na pomoc społeczną?
4. a może zamiast „ryby” należałoby dać „wędkę”?

Bliższa analiza potrzeb samorządowych w obszarze realizowanych zadań na które przeznaczane są środki publiczne, wskazuje na możliwość ich powiązania z innymi zadaniami finansowanymi z kasy publicznej.

Istnieje szereg możliwości lokowania inwestycji w obszarach pomocy społecznej. Jest wśród nich:

1. **Drogownictwo** (czyszczenie przydrożnych rowów, udrożnianie przepustów, malowanie pasów, montaż znaków drogowych, układanie chodników, itp.),
2. **Odśnieżanie dróg osiedlowych**, chodników czy dachów,
3. **Wykonywanie i utrzymanie terenów zielonych** (budowa klombów, koszenie trawników),
4. **Remonty obiektów użyteczności publicznej** (szkół, przedszkoli, budynków biurowych in.),
5. **Gospodarka odpadami** (segregacja, utylizacja),
6. **Szkolenia w zakresie aktywizowania przedsiębiorczości**,
7. inne.

Działania te umożliwia także istniejący stan prawny. W oparciu o ustawę - Prawo zamówień publicznych realizacja zadań jest powierzana przez jednostki publiczne (m. in. samorządy) wyłonięnym w drodze przetargu podmiotom gospodarczym. Wymaga to opracowania dokumentacji, ogłoszenia a następnie przeprowadzenia przetargu, wyłonienia wykonawcy, itp. Jest to działanie długotrwałe i kosztowne. Możliwość powierzenia wykonywania zadań finansowanych ze środków publicznych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku stwarza samorządom szansę minimalizacji wydatków publicznych poprzez powierzenie realizacji zadań takim podmiotom jak OPP czy spółdzielnie socjalne. Korzyść jest podwójna a może nawet i potrójna. Po pierwsze: odpada skomplikowana procedura postępowania wynikającego z zamówień publicznych. Po drugie: zatrudnieni przy realizacji zadań nie korzystają ze środków z pomocy społecznej. Po trzecie: zatrudnionym, stwarza to szansę wyjścia z kręgów wykluczenia społecznego. Czują się oni pełnowartościowymi, przydatnymi obywatelami. Korzyści z inwestycji w obszar pomocy społecznej mają więc zarówno wymiar ekonomiczny, gdyż dają możliwość alokacji środków finansowych pochodzących z efektywnego gospodarowania w inne obszary, ale też wymiar społeczny gdyż powodują rozwój aktywności gospodarczej, zwiększenie zdolności do zatrudnienia, tworzenie więzi społecznych, wyrównywanie szans, itp

Wydaje się więc, że istotną rolę w realizacji opisanych działań, odgrywać winien samorząd lokalny. To przede wszystkim od świadomości osób sprawujących funkcje publiczne (rad i zarządów jednostek samorządu

terytorialnego) zależy, w jakim stopniu uda się ograniczyć konsumpcję dokonując obniżenia wydatków publicznych i skierować je np. w obszar inwestycji.

ROLA SŁUŻB PUBLICZNYCH JAKO MODERATORÓW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.

Władze lokalne dysponują narzędziami, które umożliwiają wsparcie aktywności gospodarczej czy zawodowej społeczeństwa. Umożliwia to obowiązujący stan prawny ale także (a może przede wszystkim) możliwości organizacyjne. Tworzenie i powierzanie wykonywania zadań publicznych podmiotom takim jak. spółdzielnie socjalne, centra aktywności zawodowej, inkubatory przedsiębiorczości, itp. daje szansę na ograniczanie wydatków samorządowych. Niestety, nie obserwuje się zbyt wielu tego typu rozwiązań.

Dziwne, że w Polsce – inaczej jak w innych krajach – nie są one dostrzegane. Pomimo istniejącego od wielu lat deficytu – środki publiczne są wydatkowane tzw. „lekką ręką”. Powiatowe urzędy pracy ograniczają swoją działalność w zakresie aktywnego przeciwdziałania bezrobociu, do wyłonienia w przetargu podmiotu, który realizuje kursy lub szkolenia w zakresie przekwalifikowania bezrobotnego. Zabezpieczone na ten cel środki finansowe są wydatkowane w całości a i liczba przeszkolonych niemała. Tylko efekty tego działania mizerne, bo jeżeli którykolwiek z przeszkolonych bezrobotnych znajdzie zatrudnienie, to po miesiącu, dwóch lub trzech, najdalej pół roku, powiększa grono bezrobotnych. A przepisy obowiązującego prawa nakazują efektywne dysponowanie środkami publicznymi.

A może czas już:

- byśmy zaczęli dostrzegać możliwości, które mamy u siebie – w kraju, powiecie, gminie,
- byśmy przestali zachłystywać się tym, co obce – choć nie zawsze dobre,
- by to nie inni pokazywali nam palcami, ile jeszcze macie u siebie do zrobienia.

POWAŻNE FINANSOWANIE LOKALNEGO SPORTU

Lokalni sportowcy i drużyny sportowe to wizytówka dla miasta, to marka, która może wypromować miasto w skali całego kraju. O markę należy dbać, należy ją pielęgnować i wspierać ze wszystkich sił. Dlatego tak istotne jest zadbanie przez władzę miasta o poważne finansowanie ciechanowskich sportowców i naszych drużyn.

Sam uprawiałem sport w Ciechanowie, grałem w drużynie piłkarzy ręcznych "Czarni Regimin", drużynie która dała wszystkim Polakom reprezentanta Polski w piłkę ręczną Przemysław Krajewski, kibicowałem wielokrotnie "Jurandowi Ciechanów", już jako licealista zacząłem pojawiać się na trybunach piłkarskiego MKS Ciechanów. Dlatego doskonale zdaję sobie sprawę, że sport dla wielu młodych i także tych starszych jest wielką pasją, a często i głównym życiowym zajęciem. Wiem też, że nie ma w pełni profesjonalnego sportu bez odpowiedniego finansowania. Odpowiedniego, czyli mówiąc precyzyjniej - takiego idącego nie w dziesiątkach czy setkach tysięcy złotych, ale w milionach. Ciechanów jako blisko 45-tysięczne miasto powinno mieć drużyny sportowe nie w najniższych klasach rozgrywek, ale takie drużyny, z którymi będą liczyły się kluby z największych miast w Polsce. Budżet miasta niestety nie jest w stanie udźwignąć całkowitego finansowania drużyn sportowych, ale obecne wydatki na sport są wprost proporcjonalne do klas rozgrywek, w których znajdują się nasze ciechanowskie drużyny. Dlatego też budżetowe finansowanie powinno być znacznie zwiększone - co najmniej trzykrotnie. Do tego władze miasta muszą skierować swoją uwagę na poszukanie strategicznych sponsorów dla naszych drużyn. Nie należy przy tym ograniczać się do lokalnych przedsiębiorców, ale wyjść poza nasze miasto, szukając inwestorów chcących zaangażować się w promocję sportu i marki Ciechanów.

Wspierając sporty drużynowe musimy również pamiętać o indywidualnych sportowcach, którzy zdążyli już Ciechanów wypromować dzięki swoim wielkim sukcesom, nawet na Igrzyskach Olimpijskich. Dlatego też należy wprowadzić rozbudowany system stypendiów sportowych dla utalentowanych, dobrze prosperujących zawodników różnych dziedzin sportu, w tym głównie sportów siłowych czy lekkoatletyki.

„Wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów”.

(art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych)

LOKALNE FINANSE PUBLICZNE A PLANOWANIE BUDŻETOWE

Potrzebę zmian w zakresie finansów publicznych dostrzega wielu ekonomistów. Niewątpliwie kwestia ta wymaga szerszego spojrzenia obejmującego nie tylko zmiany legislacyjne ale też szereg zmian organizacyjnych, zasad finansowania, procedur kontroli, itp. Po zmianach ustrojowych w 1989r. obszar ten nie został zreformowany (poza różnorakimi zmianami kosmetycznymi) a konieczność tę dostrzega wielu podatników, przedsiębiorców, polityków, samorządowców oraz organizacji społeczno-gospodarczych. Potrzeby te uwidoczniły się wraz z działaniami zmierzającymi do uproszczenia podatków, uproszczenia systemu podatkowego i obniżenia kosztów funkcjonowania państwa. Prowadzono je dotąd w sposób wycinkowy a skutek wdrożenia był na ogół odwrotny do zamierzonego. Zamiast uprościć – komplikowały, zamiast obniżyć koszty – generowały kolejne (zwykle wyższe). Najczęściej działania te kończyły się rozrostem struktur administracji, rozszerzeniem procedur i i wydłużeniem czasu prowadzonych postępowań – tak czy inaczej powodowały wzrost wydatków budżetowych. Nie wystarczy więc dokonać zmian w ustawie o finansach publicznych, prawie zamówień publicznych czy ordynacji podatkowej. Nie wystarczy także przeprowadzenie tzw. konsolidacji w służbach skarbowych. Wszystkie one przyniosą przewidywalny efekt - wzrost wydatków budżetowych. Zmiany tego typu wymagają podejścia systemowego, kompleksowego ich opracowania oraz planowego wdrożenia.

Polski system podatkowy w swoim kształcie nie odbiega w zasadniczy sposób od systemów funkcjonujących w większości krajów europejskich. Nie należy więc oceniać go negatywnie. Jednak pewne jego części mogą – i jak wynika z przeprowadzonych analiz – funkcjonują w sposób wadliwy. Przyczyn należy upatrywać w jakości stanowionego prawa podatkowego oraz organizacji administracji podatkowej. Niespójność zapisów wynikająca z treści obowiązujących aktów prawnych powoduje konieczność interpretacji jego zapisów przez urzędników, sądy, trwające latami postępowania i zły wizerunek organów. Ponadto – konieczne jest uporządkowanie informacji i interpretacji podatkowych a szczególnie wynikających z orzecznictwa sądowego.

Organy administracji państwowej realizują część zadań związanych z poborem zobowiązań stanowiących dochód jednostek samorządu terytorialnego tj. podatek od czynności cywilnoprawnych, podatek od spadków i darowizn, podatek dochodowy od osób fizycznych w formie karty podatkowej, itp. choć w zakresie ulg w spłacie zobowiązań nie posiadają kompetencji. Umorzenie podatku, jego odroczenie czy rozłożenie płatności na raty wymaga określenia stanowiska zarządu gminy. Naczelnik US spełnia niejako rolę inkasentem, ponieważ decydem jest samorząd. Korespondencja między gminą a US jest kosztowna a zatrudnienie niejako podwójne. Należy więc rozważyć, czy kompetencji w tym zakresie nie należałoby przekazać do samorządów, co ograniczyłoby wydatki i spowodowało skrócenie czasu trwania postępowań.

Zmian wymaga system egzekucji administracyjnej. Stan realizacji postępowań mających na celu przymuszenie dłużnika do realizacji obowiązku podatkowego w obszarze zobowiązań samorządowych, wymaga, wprowadzenia jednolitego informatycznego systemu umożliwiającego pełną identyfikację danych o podatniku i jego majątku. Podjęcie czynności egzekucyjnych wymaga obecnie pozyskania informacji pozostających w szeregu rozproszonych baz danych (ewidencja ludności, pojazdów, nieruchomości, itp.), których administratorami są różne organy administracji publicznej. Informacje w nich zawarte nie są dostępne wszystkim pracownikom organu prowadzącego bazę danych. Bezpośredni dostęp do nich nie jest możliwy dla innych organów realizujących zadania publiczne, pomimo, że działają one w interesie publicznym, na jego rzecz i za publiczne środki. Długotrwałość postępowań ma niebagatelny wpływ na koszty związane z likwidacją majątku w stosunku do którego orzeczono przepadek na rzecz skarbu państwa. Chodzi tu przede wszystkim o opłaty za zdeponowanie zabezpieczonego mienia ruchomego m.in. pozostające na parkingu strzeżonym pojazdy czy wprowadzane do obrotu rzeczy z podrabianymi znakami markowymi. Wydatki związane z ich zabezpieczeniem nie pokrywają kosztów postępowania administracyjnego wynikającego z orzeczeń sądowych.

Istotne znaczenie ma planowanie budżetowe. Praktyka działań samorządowych wskazuje, iż najczęściej stosowaną metodą przygotowania projektu budżetu na rok następny jest przeliczenie wg przyjętego wskaźnika. Bardziej zapobiegliwi stosują szczególnie w obszarze wydatków budżetowych, różnorodne techniki porównawcze. W dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości to zdecydowanie za mało. Z poziomu planowania lokalnego nie da się bowiem przewidzieć pewnych uwarunkowań makroekonomicznych tj. kryzys gospodarczy i jego następstwa. Stąd w konstruowaniu budżetu samorządowego koniecznym jest uwzględnienie szeregu informacji będących wynikiem analizy potrzeb społecznych wynikających np. z debat publicznych nad projektem budżetu czy innych form konsultacji w ramach budżetu obywatelskiego. Równie istotnym jest planowanie wysokości dochodów. Zaprojektowanie dochodów własnych nie stanowi wielkiego problemu, gdyż samorządy posiadają wszelkie niezbędne do tego informacje. Znacznie większym problemem jest planowanie wielkości wpływów budżetowych z należności samorządowych pobieranych przez inne organy lub z udziałów w zobowiązaniach stanowiących należność budżetu Państwa. W tym wypadku, praktyka najczęściej pokazuje brak takich działań ze strony władz samorządowych.

Należy zauważyć także, że dość powszechnym brakiem jest słabe wykorzystanie podatków jako narzędzia stymulującego rozwój przedsiębiorczości lokalnej. W celu uzupełnienia niedoboru wpływów najprościej podejmuje się decyzję o podwyższeniu stawki podatku. Inną, ukrytą formą jest wprowadzenie stref płatnego parkowania, montaż fotoradarów lub zakup samochodów wyposażonych w fotokamery i funkcjonujących jako nieoznakowane pojazdy służb kontroli ruchu drogowego. Działania te, w dłuższej perspektywie czasowej, przynoszą jednak skutki zdecydowanie odwrotne. Natomiast szereg innych możliwości stymulacyjnych nie jest realizowana. Są wśród nich m.in. ulgi w podatku dla podejmujących działalność gospodarczą czy tworzących miejsca pracy.

Ustawa o finansach publicznych, w kształcie obowiązującym od 01 stycznia 2010r. wprowadziła obowiązek realizacji procesu kontroli zarządczej w jednostkach sfery finansów publicznych. Minister Finansów opracował także standardy kontroli zarządczej obejmujące cele, obszary oraz mechanizmy tegoż procesu. W przypadku tych ostatnich wskazano co prawda obowiązujące minimum sprowadzone do gospodarki finansowej i bezpieczeństwa systemów informatycznych. Nie oznacza ono jednak zwolnienia z podstawowego obowiązku jakim jest efektywne gospodarowanie środkami publicznymi. Musi więc istnieć związek przyczynowo-skutkowy, oznaczający działanie w którym dysponent środków publicznych uzyskuje optymalny efekt w realizacji zadań przy zużyciu minimalnych

nakładów. Analiza wykonania budżetu JST nie zawsze wskazuje na wypełnienie tego obowiązku prawnego.

Wydaje się, że najczęstszą przyczyną krótkowzroczności zarządów gmin lub jednostek samorządowych jest brak pieniędzy i konserwatywne podejście do zarządzania. Prowadzi to do stagnacji a potrzeby społeczne tłumaczone są najczęściej brakiem środków finansowych na ich realizację. Najczęściej bowiem, poza dochodami własnymi i otrzymywanymi z budżetu państwa dotacjami lub subwencjami, ilość pozyskiwanych środków pozabudżetowych stanowi niewielką część dochodów gminnych. Wskaźnik pozyskiwania środków europejskich rośnie co prawda z roku na rok i spora część jednostek samorządu terytorialnego „nauczyła się” korzystać z tegoż źródła. Jednak niemała ilość samorządów – jeżeli w ogóle korzysta z tej formy uzupełnienia braków – czyni to w niewielkim rozmiarze. Decyzja o realizacji zadań najczęściej nie jest poprzedzona badaniami. Jest więc opatrzona szeregiem błędów już w momencie jej podejmowania. Nietrafnie określony rodzaj czy rozmiar inwestycji powoduje konieczność pozyskania środków na jej realizację a następnie konieczność wyasygnowania środków niezbędnych na bieżące utrzymanie tj. oświetlenie, ogrzewanie, itp.

Skuteczne działania w obszarze finansów lokalnych JST wymagają:

1. uwzględnienia w planowaniu danych demograficznych – informacje nt. struktury wiekowej, zatrudnienia, migracji ludności, dochodów mieszkańców, itp. odgrywają istotną rolę w określeniu wielkości dochodów, zaplanowaniu ich redystrybucji ale też ustaleniu ilości środków niezbędnych do pozyskania ze źródeł pozabudżetowych.
2. opracowania diagnozy potrzeb społeczeństwa lokalnego, która stanowią podstawę strategii rozwoju JST uwzględniającej planowanie krótko- i długookresowe, określa hierarchię ich ważności oraz wskazanie szans lub zagrożeń dot. realizacji tych potrzeb.
3. opracowania dokumentów programowych uwzględniających najważniejsze obszary życia społeczno-gospodarczego np. „Polityka samorządu gminy miejskiej Ciechanów w obszarze ochrony zdrowia”, które jasno określałyby kierunki działań samorządu miejskiego, sposób i harmonogram ich realizacji zadań oraz zasady finansowania.
4. uwzględnienia informacji o stanie realizacji zobowiązań podatkowych przez organy administracji rządowej – naczelnik urzędu skarbowego jako organ podatkowy działający w imieniu Skarbu Państwa realizuje sporą część zobowiązań, które w 100% stanowią należność samorządu gminnego ale też przekazuje gminom tzw. udziały w zobowiązaniach stanowiących należność budżetu państwa np. w podatku dochodowym od osób fizycznych.
5. stworzenia narzędzi umożliwiających częściowe finansowanie działalności własnej jednostek realizujących zadania samorządowe – np. poprzez wyposażenie samorządowych jednostek kultury w sprzęt umożliwiający świadczenie usług reklamowych czy promocyjnych (telebim).
6. wyposażenia wszystkich jednostek samorządowych w rozwiązania ograniczające wysokość wydatków na ich bieżące funkcjonowanie m. in. ogniwa fotowoltaniczne, energooszczędne oświetlenie, itp.
7. stworzenia rozwiązań organizacyjnych umożliwiających ograniczenie ilości wykonywanych zadań do podstawowych (statutowych) na rzecz wykonywania zadań pomocniczych lub obsługi przez inne jednostki samorządowe.

WIĘCEJ DLA KULTURY

OBOWIĄZEK PRAWNY – RZECZYWISTOŚĆ – WYZWANIA

Każda dziedzina życia społeczno-gospodarczego w Polsce posiada swoje uregulowania wynikające z obowiązującego prawa. W sferze kultury ustawodawca przewidział również takie unormowania, które obejmują szereg procesów zachodzących w toku realizowanej misji muzealnej. Są wśród nich m. in. zasady tworzenia, organizowania i funkcjonowania jednostek muzealnych czy też prowadzenia gospodarki finansowej. Ich istota nie odnosi się tylko do realizowanych celów, lecz ma wydatny wpływ na sposób ich realizacji, określając prawa i obowiązki oraz porządkując ich status i byt prawny.

Spośród wielu aktów prawnych w tym obszarze należy zauważyć m. in. ustawę z dnia 21 listopada 1996r. o muzeach (Dz. U. z 2007r. Nr 136, poz. 956 ze zm.), ustawę z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 16 kwietnia 2012r., poz. 406) oraz pokaźną liczbę innych ustaw obejmujących działalność jednostek w związku z podległością administracyjną, strukturą organizacyjną czy też realizowanymi zadaniami, oraz szereg aktów wykonawczych w postaci rozporządzeń.

Instytucje kultury realizują zadania władzy publicznej wynikające z Konstytucji RP. W treści art. 6 zapisano bowiem, iż: „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.”.

W myśl ustawy o muzeach „Muzeum jest jednostką organizacyjną nienastawioną na osiągnięcie zysku, której celem jest gromadzenie i trwała ochrona dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie korzystania ze zgromadzonych zbiorów.”. Ustawodawca określił więc w sposób dość jasny zadania jednostek muzealnych, które są realizowane m. in. poprzez gromadzenie zabytków, katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych zbiorów, zabezpieczanie i konserwację zbiorów, urządzanie wystaw, udostępnianie zbiorów do celów edukacyjnych i naukowych oraz prowadzenie działalności wydawniczej. Wskazał też reprezentujące go struktury władzy publicznej odpowiedzialne za wykonanie tychże zadań. Są wśród nich jednostki samorządu terytorialnego, które w realizacji zadania określonego w budżecie jako „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” tworzy samorządowe jednostki kultury.

W Polsce funkcjonuje nieco ponad 700 jednostek muzealnych, dla których organizatorem są w większości jednostki samorządowe. Przy ponad 1.200 muzeach w Austrii czy np. Holandii to nie jest żadna rewelacja. Skoro tam funkcjonują, chronią dziedzictwo, dają miejsca pracy, wzbogacają lokalną ofertę kulturalną czy turystyczną – dlaczego więc jednostki samorządu terytorialnego w Polsce nie wykorzystują tych doświadczeń? To prawda, że zadania muzealne mają charakter naukowo-badawczy. Warto jednak zauważyć, że zachodzące w społeczeństwie przemiany powodują coraz to nowe potrzeby a tym samym warunkują nowy kształt realizowanych zadań nie do końca spójny z ideą muzeum. Coraz większą rolę odgrywa też czynnik ekonomiczny. Niejednokrotnie istniejące muzea, chcąc funkcjonować i realizować zadania podstawowe, z konieczności podejmują działalność o charakterze komercyjnym a środki z niej uzyskane przeznaczają na działalność statutową. W świetle prawa UE muzeum jest przedsiębiorstwem.

Większość jednostek samorządowych realizujących zadania publiczne albo nie podejmuje żadnych działań w obszarze ochrony dziedzictwa materialnego albo podejmuje je w sposób wysoce niewystarczający. Tak niestety dzieje się w Ciechanowie. Potwierdzają to informacje zawarte w sprawozdaniach z realizacji budżetu gminy miejskiej Ciechanów.

Przedstawione powyżej dane świadczą o tym, że w przeciwieństwie do sytuacji w innych krajach oraz panujących trendów krajowych, miasto Ciechanów nie uwzględnia potrzeb mieszkańców, którzy miasto opuszczają, co widać po spadku liczby ludności i jej strukturze wiekowej. O ile w budżetach lat minionych daje się zauważyć nieliczne wydatki na kulturę oraz zadanie obowiązkowe jakim jest prowadzenie bibliotek, to w obszarze wydatków na ochronę dziedzictwa (zarówno materialnego jak i niematerialnego) – trudno zauważyć jakąkolwiek aktywność władz miasta. Nie ma pomysłu ani woli uratowania koszar 11-go pułku ułanów legionowych im. marsz. E. Śmigłego-Rydza przy ul. Wojska Polskiego, choć niemały to kawałek historii miasta. Ustawicznie brakuje środków finansowych na remonty budynków komunalnych w dzielnicy Bloki budowanych w początku lat czterdziestych XX wieku. Szereg obiektów na terenie miasta nie posiada uregulowanego statusu prawnego i niszczy na oczach mieszkańców Ciechanowa.

Jedyne w Ciechanowie muzeum (Muzeum Szlachty Mazowieckiej) pomimo, że funkcjonuje na terenie miasta i poprzez realizowaną ofertę kulturalną sporo dla miasta czyni, jest traktowane jako „marszałkowe a nie nasze” a niewielkie - niestety - wsparcie ze strony ciechanowskiego samorządu można określić jako działania pozorowane. Z trudem prowadzone prace rewitalizacyjne w Zamku Księżąt Mazowieckich finansowane ze środków Unii Europejskiej, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego czy samorządu województwa mazowieckiego, wcale za to nie przeszkadzają Miastu Ciechanów chwalić się tym bardzo ciekawym obiektem – jednym z nielicznych zachowanych w tym stanie. Pobieźna analiza działań samorządowych w tym obszarze w innych „byłych” miastach wojewódzkich stawia miasto Ciechanów w nienajlepszym świetle. Dużo większy co prawda Radom posiada dwie jednostki muzealne (Muzeum Wsi Radomskiej, Muzeum Jacka Malczewskiego z nowo otwartym oddziałem – Muzeum Sztuki Współczesnej) ale niewiele liczniejsza Ostrołęka – także dwa (Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Muzeum Żołnierzy Wyklętych). Spore inwestycje w tym obszarze są prowadzone w Płocku. W Muzeum Regionalnym w Siedlcach zupełnie niedawno otwarto oddział - zespół dworsko-parkowy w Dąbrowie. Należy także dostrzec sporą aktywność mniejszych jednostek samorządowych. Samorząd Mławy od wielu lat wspiera działalność Stacji Naukowej im. Herbsta, w Płońsku od wielu lat funkcjonuje Pracownia Dokumentacji Dziejów Miasta, w Przasnyszu, w roku ubiegłym podjęto decyzję o powołaniu Muzeum Regionalnego.

Wydatki gminy miejskiej Ciechanów na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w latach 2010-12

Rok	Dochody	Wydatki	Wydatki na Kulturę i ochronę dz.n.	% Udział w wydat.	Ilość mieszkańc ów	M-cznie na 1-go mieszk.
1	2	3	4	5	6	7
2010*	134.262.004,07	131.277.934,54	1.550.458,99	1,18		
2011*	105.629.845,82	125.006.703,90	1.399.682,10	1,12		
2012*	134.169.212,68	143.918.320,56	1.481.856,73	1,03		
2013**	151.140.000,00	154.790.560,00	1.565.000,00	1,01		
2014**	152.660.000,00	156.620.562,00	1.659.200,00	1,06		

*oprac. na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu g m. miejskiej Ciechanów.

** oprac. na podstawie planu.

A w Ciechanowie potrzeb jest niemało.

1. Funkcjonowanie rozproszonej i podzielonej Biblioteki (miejskiej, powiatowej, pedagogicznej, akademickiej, itp.) jest działaniem kosztownym i uciążliwym dla czytelników. Zgromadzenie zbiorów bibliotecznych w ramach jednej struktury organizacyjnej zawierającej pracownię starodruków, czytelnię (także czasopism), wypożyczalnię (także audiobooków), itd. jest rozwiązaniem tańszym i organizacyjnie korzystniejszym od obecnego.

2. Niewielka i słabo wyposażona struktura jednostek kultury – zainteresowania ze strony władz samorządowych wymagają problemy szkoły muzycznej, która pomimo sporych osiągnięć dydaktycznych pozostaje niezauważona. W istniejących jednostkach kultury brak podstawowego wyposażenia w postaci np. porządnego sprzętu nagłaśniającego. Gdyby nie ciechanowskie kościoły, nie byłoby możliwe zorganizowanie jakiegokolwiek koncertu muzyki poważnej.

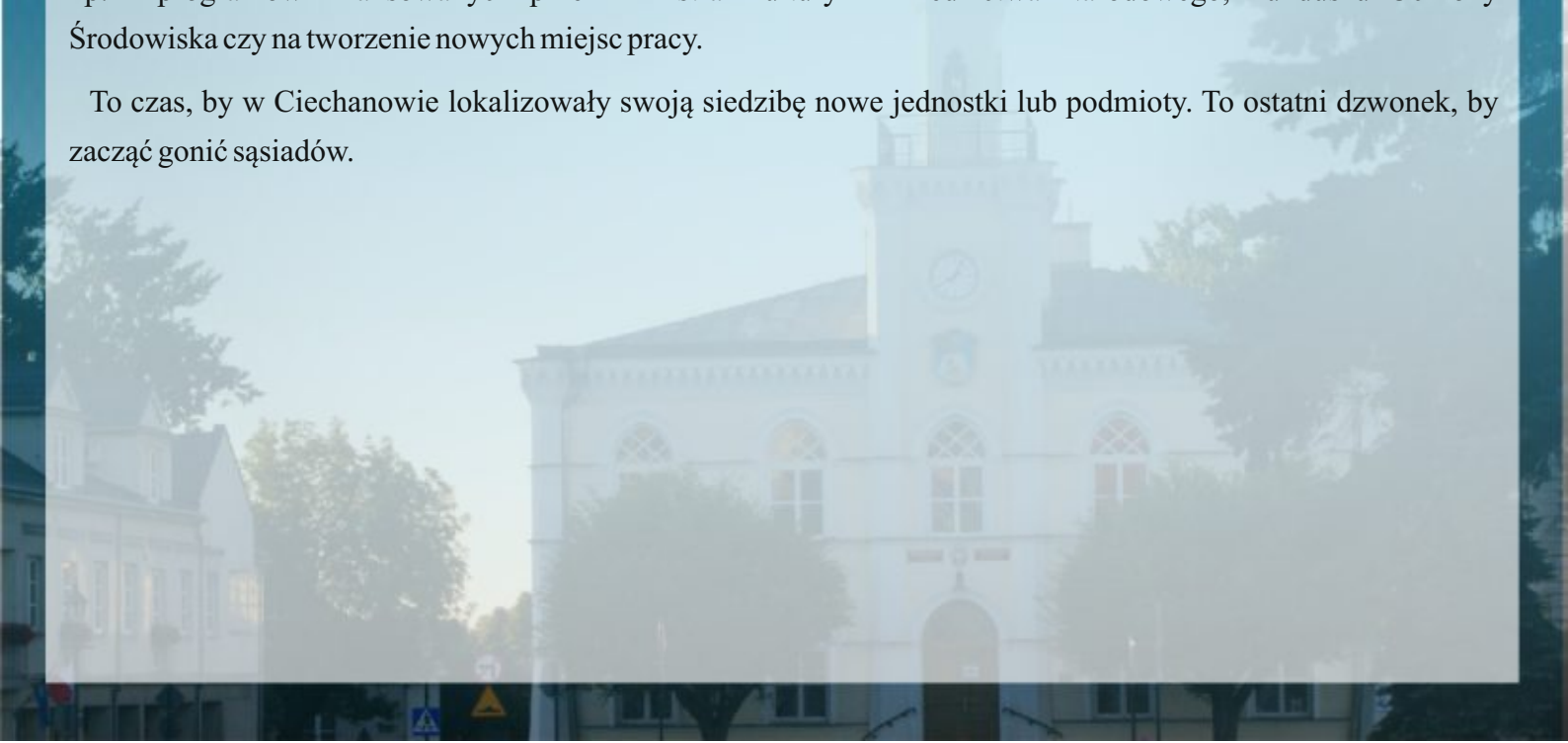
3. Wspomniane Muzeum Szlachty Mazowieckiej ma na terenie miasta niewielką powierzchnię ekspozycyjną i – niestety – żadnej ekspozycji prezentującej historię Ciechanowa,

4. Nikt w Ciechanowie (z wyjątkiem nielicznych pasjonatów) nie dokumentuje dziejów miasta, choć wzorce tego typu działań są niedaleko – w Płońsku. Brak inicjatywy w zakresie ochrony dóbr kultury niematerialnej w postaci gromadzenia relacji najstarszych mieszkańców – żyjących świadków historii, materiału ikonograficznego, itp. choć tradycje Ciechanowa w zakresie badań regionalnych znane są w całej Polsce.

W tego typu sytuacjach zawsze pada pytanie o źródła finansowania działalności jednostek kultury. Oponenci słusznie wskazują potrzebę wyasygnowania środków finansowych na przygotowanie i wyposażenie siedziby oraz jej bieżące utrzymanie. Argumentacja ta jest zestawiana z korzyściami jakie z utrzymywania jednostki kultury mają płynąć. Należy jednak zauważyć, że korzyści te oprócz wymiaru finansowego, który daje się łatwo pokazać, mają także wymiar społeczny czy kulturowy. Jego mierzalność nie zawsze jest możliwa do pokazania w sposób bezpośredni. Daje bowiem efekty w działaniu długookresowym. Są nimi m. in. przychody różnych podmiotów gospodarczych wynikające ze zwiększonego ruchu turystycznego.

Finansowanie tego typu działań może i powinno mieć miejsce także w Ciechanowie. W strategii rozwoju samorządu województwa mazowieckiego na lata 2014-20 przewidywano możliwość pozyskania środków finansowych w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Środki pozyskać można także z innych źródeł np. z programów finansowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Funduszu Ochrony Środowiska czy na tworzenie nowych miejsc pracy.

To czas, by w Ciechanowie lokalizowały swoją siedzibę nowe jednostki lub podmioty. To ostatni dzwonek, by zacząć gonić sąsiadów.

Proszę o Twoje poparcie.

Ciechanów potrzebuje prawdziwej zmiany!

Krzysztof Kosiński

